

Regie vergt middelen én vertrouwen

Herman De Croo – juli 2018

De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) lanceerde een campagne met de 'Z' van zorg en de baseline *'Zorg voor de mens centraal, begint lokaal'*.

Vanuit de VVSG geloven wij dat sterke, warme zorg lokaal begint. Samen met de lokale besturen willen we blijven strijden om de mens centraal te stellen binnen de zorg.

In deze campagne vragen wij verschillende betrokkenen om hun kijk op publieke zorg te geven, elk vanuit hun eigen invalshoek.

In dit opiniestuk laten wij **Herman De Croo**, volksvertegenwoordiger en Minister van Staat, aan het woord. Hij geeft zijn kijk op het Vlaamse Welzijnslandschap.

" Ik ben een bevoorrechte getuige van 50 jaar evolutie binnen de zorg. Meer en meer, en terecht, buigen steden en gemeenten zich over het thema zorg.

Tot op vandaag worden vergunningen en

subsidies voor welzijnsvoorzieningen (kinderopvang, ouderenzorg en thuiszorg) beslist en afgeleverd door de Vlaamse overheid. Vanuit Brussel dus. Daarbij spelen criteria zoals programmatiënormen, beschikbare middelen en armoedecijfers een rol. De aanvraag moet echter komen van een actor, een private initiatiefnemer, al dan niet zonder winstoogmerk of door een lokale overheid.

WIE IS HERMAN DE CROO?

- Herman De Croo was burgemeester van Michelbeke van 1964 tot 1971 en later van Brakel van 2000 tot 2012.
- Herman De Croo is ononderbroken verkozen parlements lid sinds 1968 en sinds 2014 Vlaams Volksvertegenwoordiger.

MEER EN MEER BEGINT HET BESEF
TE GROEIEN DAT LOKALE
OVERHEDEN VANUIT HUN NABIJHEID
BIJ DE BURGERS EEN ZEER GOED
ZICHT HEBBEN OP DE NODEN MET
BETREKKING TOT KINDEROPVANG EN
DE VERSCHILLENDE VORMEN VAN
OUDERENZORG.

De Vlaamse overheid baat zelf geen woonzorgcentrum of kinderdagverblijf uit. Gemeenten en OCMW's doen dat wel en hebben hun eigen welzijnsvoorzieningen. Zij ontvangen daarvoor subsidies vanuit Vlaanderen. Daarnaast nemen zij vanuit eigen middelen initiatief om bijkomend capaciteit te creëren. Meer en meer begint het besef te groeien dat lokale overheden vanuit hun nabijheid bij de burgers een zeer goed zicht hebben op de noden tot kinderopvang en de verschillende vormen van ouderenzorg. Gemeenten en steden richtten in het verleden als gevolg van een tekort aan Vlaamse middelen dan ook vaak kinderdagverblijven op. Kinderopvang (buitenschools en dagopvang) wordt niet zelden door lokale overheden gefinancierd of medegefinancierd.

Als het hemd nader is dan de rok

Voor het eerst werd inspraak georganiseerd in de kinderopvang. Het lokaal bestuur adviseerde Kind en Gezin via het lokaal overleg kinderopvang over het verlenen van een vergunning aan een nieuwe organisator kinderopvang of bij uitbreiding van een bestaande opvang. Deze adviesformule leidde regelmatig tot frustratie omdat niet altijd het meest geprefereerde initiatief de vergunning en subsidie kreeg. De vermenging van de rol van actor en regisseur van de lokale overheid was de oorzaak van terughoudendheid bij velen om de lokale overheid de rol van regisseur te geven. Immer, het gevaar was niet denkbeeldig dat de lokale overheid bijkomende bedden in de ouderenzorg of bijkomende plaatsen in de kinderopvang liever zou toebedelen aan de eigen 'gemeentelijke' organisatoren dan aan de private aanbieders. Is immers niet het hemd nader dan de rok? De bezorgdheid was dat ook de gemeenten hun eigen belangen zouden vooropstellen.

Toch zien we de afgelopen jaren een Vlaams beleid dat meer vertrouwen – inclusief middelen – geeft aan steden en gemeenten. In de beleidsdomeinen jeugd, cultuur en sport werden de subsidiemiddelen integraal ingebed in het Gemeentefonds. Sindsdien beslist de gemeente zelf over de subsidiëring van verenigingen op haar grondgebied. In welzijnsmateries zien we een voorzichtige zelfde richting. De lokale overheid ontwikkelt samen met de actoren op het terrein een integraal en inclusief lokaal sociaal beleid in functie van de eigen lokale noden en aanvullend op de Vlaamse beleidsdoelstellingen. Meer en meer krijgen gemeenten nu de instrumenten om dat lokaal sociaal beleid in te vullen.

Het decreet lokaal sociaal beleid omschrijft de regisseursrol van de lokale overheid als overleg en afstemming bevorderen tussen lokale actoren om te komen tot een complementair aanbod aan lokale sociale hulp- en dienstverlening. Dit met als doel de blinde vlekken maar ook eventueel dubbel aanbod weg te werken. Een samenwerkingsverband 'geïntegreerd breed onthaal' dat minstens het OCMW, de CAW's en de diensten maatschappelijk werk van de ziekenfondsen bevat, moet burgers wegwijs maken in ons welzijnslandschap. Dat betekent dat mensen in hun eigen gemeente informatie kunnen bekomen over welke zorgvormen er bestaan, wat het aanbod is in de

eigen gemeente, op welke subsidies, tegemoetkomingen en premies ze recht hebben. Daarnaast wil het decreet lokaal sociaal beleid ook het flankerend beleid stimuleren. Initiatieven van vrijwillige en informele zorg die in het kader van de vermaatschappelijking van de zorg kunnen bijdragen tot zorgvragers die langer in hun eigen thuismilieu kunnen blijven wonen.

De lokale besturen kregen de afgelopen jaren ook het initiatiefrecht bij het oprichten van Huizen van het Kind. Bedoeling is binnen het Huis van het Kind alle betrokken actoren met een aanbod voor kinderen en ouders te centraliseren. Inzake kinderopvang creëerden heel wat gemeenten de afgelopen jaren een lokaal loket kinderopvang en financierde met eigen middelen een opvangzoeker. Op die manier kunnen jonge ouders met kinderen snel informatie vinden over het aanbod kinderopvang in de eigen gemeente.

OFWEL KRIJGEN LOKALE OVERHEDEN EEN STERK BEÏNVLOEDINGSMIDDEL (FIAT OF VETO) BIJ BESLISSINGEN VAN DE VLAAMSE OVERHEID OFWEL KRIJGEN LOKALE OVERHEDEN DE BUDGETTEN OM HUN ROL WAAR TE MAKEN.

...

EEN REGISSERENDE ROL VOOR DE LOKALE OVERHEID AN SICH IS NIET IN STAAT OM DIE TEKORTEN WEG TE WERKEN."

beschikt om overcapaciteit af te bouwen of nieuwe capaciteit te creëren. Ofwel krijgen lokale overheden een sterk beïnvloedingsmiddel (fiat of veto) bij beslissingen van de Vlaamse overheid ofwel krijgen lokale overheden de budgetten om hun rol waar te maken. Indien aan deze randvoorwaarden niet wordt voldaan, dreigt heel wat frustratie. De vraag is dus hoe groot het vertrouwen van Vlaanderen is in de lokale mandatarissen om een goed sociaal beleid uit te tekenen.

Lokale besturen willen met veel enthousiasme de regisseursrol opnemen, maar vrezen met een financiële kater achter te blijven. Welzijn is het beleidsdomein bij uitstek waar zich wachtlijsten situeren (ouderen, personen met een beperking, multi-probleemgezinnen). Een regisserende rol voor de lokale overheid an sich is niet in staat om die tekorten weg te werken."

Regisseren vergt middelen én vertrouwen

Het welzijnslandschap is momenteel verder in evolutie. Zoals bij elke nieuwe wending in het beleid zie ik verschillende uitdagingen en aandachtspunten.

De problematiek van de scheiding van de rol van actor en regisseur werd al belicht. Vertrouwen van alle actoren (private, commerciële) zal essentieel zijn om die regisseursrol goed te kunnen waarmaken.

Regisseren vergt middelen. Vandaag worden vergunningen en subsidies aan welzijnsvoorzieningen nog altijd vanuit Vlaanderen toegekend. Wie regisseert moet in kaart brengen waar blinde vlekken en specifieke noden zijn en ook waar overlap is. Doel is de vastgestelde knelpunten te remediëren. De vraag dient gesteld hoe dit zal gebeuren indien de regisseur niet over de middelen

Zorg voor de mens centraal begint lokaal

Met de actie '*Zorg voor de mens centraal begint lokaal*' brengt de VVSG de sterktes van lokale besturen extra in beeld, zetten we tal van lokale praktijken in de kijker en prikkelen we lokale besturen om verder in zetten op zorg. De komende periode bieden we heel wat materiaal aan via [onze website](#). Kom dus regelmatig eens terug om de laatste nieuwtjes te raadplegen! Vond je dit een inspirerend artikel? Deel dit met je eigen netwerk!

